

MEĐUNARODNI
INTERDISCIPLINARNI ZNANSTVENI SIMPOZIJ,
12. i 13. listopada 2020.

INTERNATIONAL
INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC SYMPOSIUM,
12th and 13th October 2020

online

MUZEALIZACIJA MODE FASHION MUSEOLOGY

POČECI I IZAZOVI NA PROSTORU SLOVENIJE, HRVATSKE I SRBIJE
BEGINNINGS & CHALLENGES IN SLOVENIA, CROATIA AND SERBIA

Sveučilište u
Zagrebu
University of Zagreb

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI
FAKULTET / ZAVOD ZA DIZAJN
TEKSTILA I ODJEĆE

FACULTY OF TEXTILE
TECHNOLOGY / DEPARTMENT OF
TEXTILE & CLOTHING DESIGN

MEĐUNARODNI
INTERDISCIPLINARNI ZNANSTVENI SIMPOZIJ,
12. i 13. listopada 2020.

INTERNATIONAL
INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC SYMPOSIUM,
12th and 13th October 2020

online

MUZEALIZACIJA MODE FASHION MUSEOLOGY

POČECI I IZAZOVI NA PROSTORU SLOVENIJE, HRVATSKE I SRBIJE
BEGINNINGS & CHALLENGES IN SLOVENIA, CROATIA AND SERBIA

Sveučilište u
Zagrebu
University of Zagreb

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI
FAKULTET / ZAVOD ZA DIZAJN
TEKSTILA I ODJEĆE

FACULTY OF TEXTILE
TECHNOLOGY / DEPARTMENT OF
TEXTILE & CLOTHING DESIGN

FASHION MUSEOLOGY — BEGINNINGS & CHALLENGES IN SLOVENIA, CROATIA AND SERBIA

EN From the 1950s onward, fashion phenomena staged as museum exhibits have become increasingly present. The emphasis in these exhibitions was usually placed on chronological overview and fast-paced changes of the silhouette, while exhibited artifacts were predominantly historical records of privileged social classes. Museums in Slovenia, Croatia and Serbia did not fall behind in this practice. The following decades saw museum exhibitions and concepts which questioned and valorized dress culture and fashion with regard to time and space of their origin. However, the 1980s marked a sharp turn in common practices regarding fashion museology. Certain museums started specializing as solely fashion museums, whereas others started enriching their fashion collections by purchasing historical and contemporary fashion artifacts. The research of museum artifacts indicated the need for an interdisciplinary approach; exhibition

MUZEALIZACIJA MODE — POČECI I IZAZOVI NA PROSTORU SLOVENIJE, HRVATSKE I SRBIJE

HR Muzeji, odnosno njihovi izložbeni koncepti, od pedesetih godina dvadesetog stoljeća nadalje intenzivnije se počinju baviti fenomenom mode. U njihovoj prezentaciji naglasak je na kronološkom pregledu i ubrzanom ritmu promjene odjevne siluete, a predstavljeni artefakti su prije svega memorijski zapisi povlaštenog društvenog staleža. Prostor Slovenije, Hrvatske i Srbije ne zaostaje za ostatkom svijeta bilježeći izložbene aktivnosti i koncepte koji valoriziraju i preispituju odjevnu kulturu i modu unutar prostornih i vremenskih odrednica. Muzealizacija mode osamdesetih godina dvadesetog stoljeća područje je sve većeg interesa znanstvene i stručne zajednice. Pojedini muzeji etabliraju se isključivo kao modni dok ostali pridaju značajnu pažnju modnim zbirkama nadopunjujući ih otkupljivanjem povijesnih i suvremenih modnih artefakata. U istraživanju muzejskih artefakata potencirala se interdisciplinarnost dok su izložbeni koncepti nastojali udovoljiti komercijalnim, potrošačkim

concepts were developed with the attempt to comply with commercial, consumerist and museological requirements. Unfortunately, exhibition activities of the museums in Slovenia, Croatia and Serbia did not keep up with the trends and the rest of the world in 1980s regarding fashion museology. What are the reasons behind this and what are the prospects? We wish to address these questions at international interdisciplinary scientific symposium. Our aim is to encourage systematic research of fashion museology in Slovenia, Croatia and Serbia throughout history by presenting theoretical approaches and valorizing examples of good practice. We wish to point to the potential and viability of such projects and set the ground for the development of scientific discourse, with the intention of establishing international cooperation, advancing education and supporting good practice. Presentations and research results will be published in bilingual conference proceedings.

---

ali i muzeografskim smjernicama muzeja. No, za razliku od ostatka svijeta, teorijske i izložbene aktivnosti na prostoru Slovenije, Hrvatske i Srbije osamdesetih godina dvadesetog stoljeća nisu zahvaćene istim intenzitetom preispitivanja područja muzealizacije mode. Na međunarodnom interdisciplinarnom znanstvenom simpoziju, potaknut će se pitanje sustavnog istraživanje uloge modne muzealizacije tijekom povijesti na prostoru Slovenije, Hrvatske i Srbije, posebice među voditeljima Zbirki te valorizirati primjere dobre prakse. Nadalje, ukazat će se na potencijal i stvarne mogućnosti te razviti znanstveni diskurs s intencijom povezivanja međunarodne suradnje te poboljšanja obrazovanja i prakse. Kao rezultat tematskih izlaganja i istraživanja objavit će se dvojezični zbornik.

SCIENTIFIC COMMITTEE

President ICOM-Costume

Corinne Thepaut-Cabasset, PhD, Paris, France

Associate professor

Irfan Hošić, PhD, University of Bihać, Bosnia and Herzegovina

Assistant Professor

Danijela Jemo, PhD, University of Dubrovnik, Croatia

Assistant Professor

Sonja Šterman, PhD, University of Maribor, Slovenia

ORGANIZING COMMITTEE

Associate professor **Katarina Nina Simončič**, PhD

Professor **Tomislav Rolich**, PhD

Associate professor of Art **Jasminka Končić**, PhD

Assistant Professor **Tonči Valentić**, PhD

Lecturer **Ivana Lukica**, PhD

Lecturer **Antonia Treselj**

Lecturer **Lea Vene**

Assistant **Petra Krpan**

ZNANSTVENI ODBOR

Predsjednica ICOM-Costume dr. sc.

Corinne Thepaut-Cabasset, Pariz, Francuska

Izv. prof. dr. sc.

Irfan Hošić, Sveučilište u Bihaću, Bosna i Hercegovina

Doc. dr. sc.

Danijela Jemo, Sveučilište u Dubrovniku, Hrvatska

Doc. dr. sc.

Sonja Šterman, Sveučilište u Mariboru, Slovenija

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Izv. prof. dr. sc. **Katarina Nina Simončič**

Prof. dr. sc. **Tomislav Rolich**

Izv. prof. art. dr. sc. **Jasminka Končić**

Doc. dr. sc. **Tonči Valentić**

Dr. sc. **Ivana Lukica**, predavač

Antonia Treselj, predavač

Lea Vene, predavač

Petra Krpan, mag. ing. des. text., asistent

PROGRAMME

DAY I OCTOBER 12, 2020

- 09.00 – 09.10 Welcome
- 09.10 – 09.45
- 1. Fashion museology in the Museum of Arts and Crafts in Zagreb & the problem of its presentation**
—
Andrea Klobučar, senior curator, manager of the Textile and Fashion Accessories Collection, Museum of Arts and Crafts, Zagreb, Croatia
  - 2. Museum of Applied Art in Belgrade and the fashion museology: the first 70 years**
—
Draginja Maskareli, senior curator, Museum of Applied Art, Belgrad, Serbia

Moderator **Katarina Nina Simončič**
- 09.50 – 10.25
- 3. A Few Historical Museological and Theoretical Museological Remarks on the Study of the Musealization of Fashion on the Example of Textile and Clothing Collections in Slovenia**
—
Katja Mahnič, PhD, assistant professor, University of Ljubljana, Slovenia
  - 4. From the 1980s Varteks fashion garment to its musealization**
—
Spomenka Težak, museum advisor, Varaždin city museum, Croatia

Moderator **Lea Vene**
- >>

PROGRAM

I. DAN 12. LISTOPADA 2020

- 09.00 – 09.10 Welcome
- 09.10 – 09.45
- 1. Muzealizacija mode u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu i problem prezentacije**
—
Andrea Klobučar, viša kustosica, voditeljica Zbirke tekstila i modnog pribora Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, Hrvatska
  - 2. Muzej primenjene umetnosti u Beogradu i muzealizacija mode: prvih 70 godina**
—
Draginja Maskareli, viši kustos, Muzej primenjene umetnosti, Beograd, Srbija

Moderatorica **Katarina Nina Simončič**
- 09.50 – 10.25
- 3. Nekoliko povijesno muzeoloških i teorijsko muzeoloških napomena o proučavanju muzealizacije mode na primjeru zbirki tekstila i odjeće u Sloveniji**
—
Dr. sc. Katja Mahnič, docent, Sveučilišta u Ljubljani, Slovenija
  - 4. Od Varteksova modnog predmeta iz 80-ih godina 20. stoljeća do njegove muzealizacije**
—
Spomenka Težak, muzejska savjetnica u Gradskome muzeju Varaždin

Moderatorica **Lea Vene**
- >>

PROGRAMME

DAY I OCTOBER 12, 2020

10.30 – 11.05

5. Fashion Museology in the Textiles & Accessories Collection at the City Museum of Split

—
Darka Perko Kerum, curator, City Museum of Split, Croatia

6. The Fashion, Accessories, and Textiles Collection in the context of Zagreb City Museum's collecting policy

—
Maja Arčabić, senior curator, manager of the Fashion, Accessories and Textiles Collection, Furniture, Clocks and other Furnishings Collection, The Zagreb City Museum, Croatia.

Moderator **Petra Krpan**

11.10 – 11.45

7. Tyranny or Democracy of Fashion in Museums? Centennial Experience of the Ethnographic Museum in Zagreb

—
Mr. sc. Aida Brenko, museum advisor, Ethnographic museum, Zagreb, Croatia

8. Yugoslav fashion production in museum practice of the Ethnographic Museum in Belgrade

—
Mirjana Menković, PhD, Scientific Associate, Museum Advisor at the Ethnographic Museum in Belgrade, Serbia

Moderator **Katarina Nina Simončič**

>>

PROGRAM

I. DAN 12. LISTOPADA 2020

10.30 – 11.05

5. Muzealizacije mode u Zbirci tekstila i modnog pribora Muzeja grada Splita

—
Darka Perko Kerum, kustosica, Muzej grada Splita, Hrvatska

6. Zbirka mode, modnog pribora i tekstila u kontekstu sakupljačke politike Muzeja grada Zagreba

—
Maja Arčabić, viša kustosica, voditeljica Zbirke mode, modnog pribora i tekstila, Zbrike namještaja, satova i drugog posoblja, Muzej grada Zagreba, Hrvatska

Moderatorica **Petra Krpan**

11.10 – 11.45

7. Tiranija ili demokracija mode u muzejima? Stogodišnje iskustvo Etnografskoga muzeja u Zagrebu

—
Mr. sc. Aida Brenko, muzejska savjetnica u Etnografskom muzeju u Zagrebu, Hrvatska

8. Jugoslovenska modna produkcija u muzejskoj praksi Etnografskog muzeja u Beogradu

—
Dr. Mirjana Menković, znanstveni suradnik, muzejska savetnica Etnografskog muzeja u Beogradu, Srbija

Moderatorica **Katarina Nina Simončič**

>>

PROGRAMME

DAY II OCTOBER 13, 2020

09.00 – 09.50

Round Table 1 –
**Collaboration between museum institution
and fashion designers**

—

Participants
Elena Fajt (Slo), **Silvio Vujičić** (Cro)

Moderator **Katarina Nina Simončič**

09.50 – 10.30

Round Table 2 –
**Education in the field of
fashion museology**

—

Participants
Stefan Žarić (Serb), **Lea Vene** (Cro)

Moderator **Katarina Nina Simončič**

PROGRAM

II. DAN 13. LISTOPADA 2020

09.00 – 09.50

Okrugli stol 1 –
**Suradnja između muzeja
i modnih dizajnera**

—

Sudionici
Elena Fajt (Slo), **Silvio Vujičić** (Cro)

Moderatorica **Katarina Nina Simončič**

09.50 – 10.30

Okrugli stol 2 –
**Obrazovanje u području
muzealizacije mode**

—

Sudionici
Stefan Žarić (Serb), **Lea Vene** (Cro)

Moderatorica **Katarina Nina Simončič**

ABSTRACTS

SAŽETCI

FASHION MUSEOLOGY IN THE MUSEUM OF ARTS AND CRAFTS IN ZAGREB & THE PROBLEM OF ITS PRESENTATION

ANDREA KLOBUČAR,

senior curator, manager of the Textile and Fashion Accessories Collection, Museum of Arts and Crafts, Zagreb, Croatia

— Ever since it was established in 1880, the Museum of Arts and Crafts in Zagreb has been procuring various garments for their esthetic value and quality, to set an example for all future artists and artisans. In the 1940s and 50s, most exhibits were garments from the fin de siècle. During the 1960s, the then curator of the textile collection Vanda Pavelić Weinart formed a collection policy focused on the procurement of more recent garments from the past two decades and a systematic purchase of products of the contemporary Yugoslavian textile industry. The Museum held on to this collection policy for the several decades to come. The rise of the Croatian fashion scene in the 21st century coincided with the collapse of the domestic textile industry. The collection and the exhibition policy of the textile collection in the 21st century is concerned with these phenomena, as discussed in this paper.

Clothing as a tridimensional object with kinetic properties occupies both visual and cubical space and its performativity is generated through different presentation techniques. As opposed to works pertaining to fine and applied arts, clothing cannot stand on its own. It requires a body, ideally a body in motion in order to be interpreted adequately. The lack of a museum aid that would make this presentation possible commonly results in clothing exhibited solely on mannequins, in a manner of presentation often described as “void of life”.

MUZEALIZACIJA MODE U MUZEJU ZA UMJETNOST I OBRT U ZAGREBU I PROBLEM PREZENTACIJE

ANDREA KLOBUČAR,

viša kustosica, voditeljica Zbirke tekstila i modnog pribora
Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, Hrvatska

— Muzej za umjetnost i obrt osnovan je 1880. godine. Prema muzejskom statutu, prvu od šest temeljnih zbirki činili su tekstilni predmeti. Najraniji odjevni predmeti u zbirci datirani su u 18. stoljeće, a nabavljeni su za zbirku tekstila u prvoj polovini osamdesetih godina 19. stoljeća. Sukladno onodobnim muzeološkim principima, odjevni predmeti su se prikupljali radi estetskih vrijednosti i kakvoće izrade. Tijekom 1940-ih i 1950-ih godina najveći prirast u zbirci tekstila činila je odjeća s kraja 19. stoljeća, a 1960-ih odjeća iz razdoblja međuraća. Kustosica zbirke tekstila Vanda Pavelić Weinart šezdesetih godina 20. stoljeća uvodi novinu u sakupljačku politiku nabavkom odjeće onodobne jugoslavenske tekstilne industrije. Tijekom narednih desetljeća sakupljačka politika nije se znatno mijenjala te se zbirka tekstila popunjava odjevnim predmetima iz razdoblja od 19. do devedesetih godina 20. stoljeća. U 21. stoljeću, jačanjem hrvatske modne scene, ali i istovremenim propadanjem hrvatske tekstilne industrije, Muzej za umjetnost i obrt svoju je sakupljačku i izlagačku politiku zbirke tekstila i modnog pribora usmjerio ka tim dvjema pojavama.

Istodobno s prikupljanjem, obradom i istraživanjem odjeće i kulture odijevanja, Muzej za umjetnost i obrt priređuje tematske izložbe. Pri njihovoj realizaciji kustosice i restoratorice susreću se s problemom adekvatnog izlaganja odjeće. Budući da je odjeća trodimenzionalni objekt s kinetičkim svojstvima, da bi bila pravilno „pročitana“, potrebno joj je tijelo koje bi je nosilo i pritom se micalo. U nedostatku takvoga muzeološkog pomagala, odjeća se najčešće izlaže na raznovrsnim lutkama pri čemu je često takav način prezentacije opisan kao „lišen života“.

MUSEUM OF APPLIED ART IN BELGRADE AND THE FASHION MUSEOLOGY: THE FIRST 70 YEARS

DRAGINJA MASKARELI,

senior curator, Museum of Applied Art, Belgrad, Serbia

— Museum of Applied Art in Belgrade was founded in 1950 as the first, and still the only, museum in Serbia specializing in applied art. One of the newly founded museum's tasks was musealisation of fashion. Therefore, Textiles and Costumes Collection was immediately formed. This paper presents a brief overview of the Museum's fashion collections' development and the dynamics of exhibitions which depended on the Museum's development strategies as well as social and political circumstances. In lieu of the Museum's 70th anniversary this year, this paper connects the first fashion exhibition realized at the Museum in 1966 entitled *Women's fashion from the mid-19th century to the 1930s (from the collection of the Museum of Applied Art)* and the last fashion exhibition entitled *Fashion in Modern Serbia: Fashion in Serbia in the 19th and the beginning of the 20th century from the collection of the Museum of Applied Art in Belgrade* opened in November 2019.

MUZEJ PRIMENJENE UMETNOSTI U BEOGRADU I MUZEALIZACIJA MODE: PRVIH 70 GODINA

DRAGINJA MASKARELI,

viši kustos, Muzej primenjene umetnosti, Beograd, Srbija

— Muzej primenjene umetnosti u Beogradu osnovan je 1950. godine kao prvi i za sada jedini muzej u Srbiji koji je specijalizovan za primenjenu umetnost. Jedan od zadataka novoosnovanog muzeja bila je muzealizacija mode, zbog čega je zajedno sa njegovim osnivanjem formirana muzejska Zbirka tekstila i kostima. Rad donosi kratak pregled razvoja modnih zbirki u Muzeju i prati dinamiku organizovanja modnih izložbi koja se menjala u skladu sa strategijama razvoja ustanove i društveno-političkim okolnostima. Imajući u vidu da Muzej primenjene umetnosti 2020. godine obeležava 70 godina postojanja, rad povlači muzeološku paralelu između prve modne izložbe koja je realizovana u produkciji Muzeja 1966. godine, *Ženska moda od sredine XIX veka do tridesetih godina XX veka (iz zbirke Muzeja primenjene umetnosti)*, i poslednje muzejske modne izložbe, *Moda u modernoj Srbiji: Moda u Srbiji u XIX i početkom XX veka iz zbirke Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu*, koja je otvorena u novembru 2019. godine.

A FEW HISTORICAL MUSEOLOGICAL AND THEORETICAL MUSEOLOGICAL REMARKS ON THE STUDY OF THE MUSEALIZATION OF FASHION ON THE EXAMPLE OF TEXTILE AND CLOTHING COLLECTIONS IN SLOVENIA

KATJA MAHNIĆ, PhD

assistant professor, University of Ljubljana, Slovenia

— Based on the discussion of the historical development of clothing and textile collections at the former Provincial Museum of Carniola, I argue that the research of the musealization of fashion must be approached as an analysis of a complex, conceptually conditioned and historically changeable process. If we stem from the hypothesis that musealization is a process during which an object transitions from everyday life to a museum, thus acquiring a new function, i.e. the function of presenting the reality outside of the museum, we must also be aware that this reality is always a construct. As such, it is subject to change. When researching the conceptualization of the musealization of fashion, we must ask ourselves over and over again which reality the objects are to represent in the museum, and what that reality is to represent. And we must do that separately for each period of the development of museums.

NEKOLIKO POVIJESNO MUZEOLOŠKIH I TEORIJSKO MUZEOLOŠKIH NAPOMENA O PROUČAVANJU MUZEALIZACIJE MODE NA PRIMJERU ZBIRKI TEKSTILA I ODJEĆE U SLOVENIJI

Dr. sc. KATJA MAHNIĆ,

docent, Sveučilišta u Ljubljani, Slovenija

— Na temelju diskusije o povijesnom razvoju kolekcija tekstila i odjeće u bivšem Kranjskom deželnom muzeju, smatram da se problematiki muzealizacije mode treba pristupiti kao složenom i konceptualno uvjetovanom procesu, podložnom povijesnim promjenama. Ako krenemo od pretpostavke da je muzealizacija proces u kojem predmet prelazi iz svakodnevne uporabe u muzej, i time dobiva novu funkciju, tj. funkciju predstavljanja stvarnosti izvan muzeja, moramo biti svjesni činjenice da je ta stvarnost uvijek samo konstrukt, samim time podložan promjenama. U istraživanju konceptualizacije procesa muzealizacije mode, moramo se uvijek iznova zapitati koju će stvarnost ti predmeti predstavljati u muzeju, a što će pak predstavljati ta stvarnost. Taj postupak moramo ponoviti u svakom periodu daljnog razvoja muzeja.

FROM THE 1980s VARTEKS FASHION GARMENT TO ITS MUSEALIZATION

SPOMENKA TEŽAK,

museum advisor, Varaždin city museum, Croatia

— In order to document and present the work of one of the biggest Croatian and Yugoslav textile companies whose operations are closely tied to Varaždin and its inhabitants, we started preparing a thematic exhibition towards the end of 2015 which was to showcase 100 years of Varteks d.d., a former textile giant in this region. The preparation consisted of researching the material in the factory, at State Archives in Varaždin and Varaždin City Museum, as well as materials provided by the public who responded to our advertisement. Results of the team work were presented at the One Hundred Years of Textiles exhibition held at the Herzer Palace of the Varaždin City Museum from November 28, 2018 until March 31, 2019. The exhibition consisted of six thematic units, one of which was Fashion Style. It presented garments and fashion advertisements and garnered a lot of public interest. As a result, its fashion segment was adapted and presented at the *Tailor-made stories of Varteks* at the Museum of Arts and Crafts in Zagreb in September of 2019.

OD VARTEKSOVA MODNOG PREDMETA IZ 80-ih GODINA 20. STOLJEĆA DO NJEGOVE MUZEALIZACIJE

SPOMENKA TEŽAK,

muzejska savjetnica u Gradskome muzeju Varaždin, Hrvatska

— U želji dokumentiranja i prezentacije djelovanja jedne od najvećih hrvatskih i jugoslavenskih tekstilnih industrija, čiji su rad i poslovanje usko vezani za Varaždin i njegove stanovnike, krenuli smo krajem 2015. godine u pripremu tematske izložbe koja je trebala predstaviti 100 godina rada i djelovanja Varteksa d.d., nekadašnjeg tekstilnog diva na našem području. Sama priprema obuhvaćala je istraživanje građe u tvornici, Državnom arhivu u Varaždinu, Gradskome muzeju Varaždin te, nakon upućenog poziva preko medija, i građe koju su nam na uvid dali građani.

Rezultati istraživanja timskog rada predočeni su na izložbi Stoljeće tekstila, održanoj u palači Herzer GMV-a od 28. 11. 2018. do 31. 3. 2019., na kojoj su kroz šest tematskih cjelina, a jedna od njih bila je modni izričaj, predstavljeni odjevni predmeti, ali i modni oglasi. Izložba je pobudila velik interes šire javnosti te je njezin modni dio predočen i na izložbi *Priče koje kroje Varteks* u zagrebačkome Muzeju za umjetnost i obrt u rujnu ove godine.

FASHION MUSEOLOGY IN THE TEXTILES & ACCESSORIES COLLECTION AT THE CITY MUSEUM OF SPLIT

DARKA PERKO KERUM,
curator, City Museum of Split, Croatia

— Since its establishment in 1946 to the present day, Split City Museum has been dedicated to collecting, preserving and exhibiting the cultural heritage of the city of Split and its outskirts. One of the first formed collections was precisely the Collection of textiles and fashion accessories, since its formation started early on when the Museum was still located on the premises of City Library. Most contributions to the collection came from citizens' donations. In the 1950s, the Museum made a valuable purchase of one of the oldest preserved women's jackets in Croatia from the first half of the 18th century from the Kasandric family from the Island of Hvar. Besides historical clothing, the collection is now enriched with contemporary designs. Most notable are fashion designs inspired by Croatian, especially Dalmatian and Dinara ethno motifs by Split fashion designer Božena Martinčević. The exhibition was opened at the beginning of 2020 as a significant contribution to the valorization of fashion as a spiritual testimony to the city's history. *rteks* at the Museum of Arts and Crafts in Zagreb in September of 2019.

MUZEALIZACIJE MODE U ZBIRCI TEKSTILA I MODNOG PRIBORA MUZEJA GRADA SPLITA

DARKA PERKO KERUM,
kustosica, Muzej grada Splita, Hrvatska

— Muzej grada Splita je povijesni muzej koji prikuplja, čuva i prezentira kulturnu baštinu grada Splita i okolice od svog osnutka 1946. godine do danas. Jedna od prvih oformljenih zbirki bila je i Zbirka tekstila i modnog pribora jer je prikupljanje tekstilne građe kao kulturnog blaga zaživjelo još dok se muzej nalazio u okviru Gradske biblioteke. Zbirka se najviše dopunjavala darovanjima građana, ali valja izdvojiti vrlo vrijedan otkup iz 50-ih godina 20. stoljeća kada je Muzej otkupio od obitelji Kasandrić s Hvara jedan od najstariji sačuvanih ženskih haljetaka u Hrvatskoj iz 1. polovice 18. stoljeća. Osim prikupljanja povijesne odjeće, zbirka se u novije vrijeme profilirala prikupljanjem i čuvanjem suvremene mode, pa se tako u Zbirci ističu modne kreacije nadahnute hrvatskim, a posebice dalmatinskim i dinarskim etno motivima, splitske modne kreatorice Božene Martinčević. Izložba je upriličena početkom 2020. godine i doprinosi valoriziranju mode kao vrijednog materijalnog i duhovnog svjedočanstva o povijesti jednog grada.

THE FASHION, ACCESSORIES, & TEXTILES COLLECTION IN THE CONTEXT OF ZAGREB CITY MUSEUM'S COLLECTING POLICY

MAJA ARČABIĆ,

senior curator, manager of the Fashion, Accessories and Textiles Collection, Furniture, Clocks and other Furnishings Collection, The Zagreb City Museum, Croatia

— Zagreb City Museum, as the city's historical museum, collects various items which fulfil aesthetic, cultural, and historic criteria and illustrate the history and everyday life of the city.

The museum's Fashion and accessories collection holds garments and accessories from all social classes from the 19th and 20th centuries. Alongside actual fashion and clothing items, we collect items which illustrate the creation and production of a specific item, its placement on the market, as well as "the life" of an item from the moment it reaches the end user. Fashion and clothing items cannot be separated from the history of the persons who created them, produced them, bought them, and wore them – they witness the history of the person, community, and society.

A special challenge for any researcher is the elevation of the garment above the traditional status of a museum artefact and its interpretation in relation to society, customs, cultural, and political circumstances. Accordingly, at Zagreb City Museum, we treat the garment as a record of time sublimating all political, economic, and social changes.

ZBIRKA MODE, MODNOG PRIBORA I TEKSTILA U KONTEKSTU SAKUPLJAČKE POLITIKE MUZEJA GRADA ZAGREBA

MAJA ARČABIĆ,

viša kustosica, voditeljica Zbirke mode, modnog pribora i tekstila, Zbrike namještaja, satova i drugog posoblja, Muzej grada Zagreba, Hrvatska

— Muzej grada Zagreba kao gradski povijesni muzej sakuplja različite vrste predmeta, koji osim što zadovoljavaju estetske, kulturološke i povijesne kriterije, ilustriraju povijest i svakodnevni život grada. Danas Zbirka mode i modnoga pribora Muzeja grada Zagreba u svojem fundusu čuva odjevne predmete i modni pribor 19. i 20. stoljeća svih društvenih slojeva. Uz konkretne modne i odjevne predmete, prikupljamo i predmete koji ilustriraju kreaciju i produkciju pojedinoga predmeta, način njegova plasiranja na tržište te „život” predmeta od trenutka kada on dođe do krajnjega konzumenta. Modni i odjevni predmeti neodvojivi su od povijesti osoba koje su ih kreirale, proizvodele, kupovale, odnosno nosile – oni svjedoče o povijesti osobe, sredine i društva. Poseban izazov za svakoga istraživača izdizanje je odjevnoga predmeta iznad tradicionalnoga muzejskog artefakta i njegovo interpretiranje u relaciji s društvom, običajima, kulturnim i političkim prilikama. Sukladno tome, u Muzeju grada Zagreba odijelo tretiramo kao dokument vremena koji sublimira sve političke, ekonomske i društvene promjene.

TYRANNY OR DEMOCRACY OF FASHION IN MUSEUMS? CENTENNIAL EXPERIENCE OF THE ETHNOGRAPHIC MUSEUM IN ZAGREB

MSc. AIDA BRENKO,

museum advisor, Ethnographic museum, Zagreb, Croatia

— Folklore costumes in the Zagreb Ethnographic Museum are among most collected, interpreted and exhibited artefacts. Ethnographic collectables are still predominantly associated with rural culture as the embodiment of national heritage. Over the course of Croatian history, fashion was often perceived as the tyrant who undermines features of national heritage. Therefore we wonder whether there is room for fashion in the ethnographic museum. By analysing the collections, we can observe changes in folklore costumes under the influence of different style eras and urban fashion. In the 19th and 20th centuries, the government stimulated the production based on traditional rural craftsmanship.

The Museum also played a significant role in encouraging this production, whereas the Museum's collections were a source of inspiration for designing the clothes for urban population. The connection between the collections and creative industries was again reinforced with the Museum's mission in 2015 and the setup of the collection of contemporary clothing. Placing the artefacts in a new context and their reinterpreting them within new collections and fashion related practices increases their significance; a reflexive approach behind these practices lies in the core of ethnographic methods.

TIRANIJA ILI DEMOKRACIJA MODE U MUZEJIMA? STOGODIŠNJE ISKUSTVO ETNOGRAFSKOGA MUZEJA U ZAGREBU

Mr. sc. AIDA BRENKO,

muzejska savjetnica u Etnografskom muzeju u Zagrebu, Hrvatska

— Narodne nošnje u Etnografskom muzeju u Zagrebu najčešće su sabirani, interpretirani i izlagani predmeti. Mnogi i danas etnografsku građu prvenstveno povezuju sa seljačkom kulturom koja utjelovljuje nacionalnu baštinu. Moda se pak u različitim momentima hrvatske povijesti prikazivala kao tiranka koja potkopava ta nacionalna obilježja. Stoga se pitamo ima li mjesta modi u etnografskom muzeju. Analizom građe otkrivamo kako su se nošnje mijenjale pod utjecajima stilova različitih epoha i građanske mode. S druge strane, vlasti su u 19. i 20. st. poticale gospodarsku proizvodnju temeljenu na tradicionalnom seljačkom i obrtničkom umijeću, pri čemu je muzejska građa bila inspiracija za izradu modnih predmeta namijenjenih građanskom sloju, a jedna od zadaća Muzeja poticanje te aktivnosti. Veza između zbirke i kreativnih industrija potvrđena je i misijom Muzeja iz 2015. otkad postoji i Zbirka suvremene odjeće. Stavljanjem predmeta iz starih zbirke u novi kontekst te njihovim povezivanjem s novom zbirkom i praksama u kontekstu mode širi se i obogaćuje njihov značaj, a reflektivni pristup takvim aktivnostima u samoj je srži etnografske metode.

YUGOSLAV FASHION PRODUCTION IN MUSEUM PRACTICE OF THE ETHNOGRAPHIC MUSEUM IN BELGRADE

MIRJANA MENKOVIĆ, PhD

Scientific Associate, Museum Advisor at the Ethnographic Museum in Belgrade, Serbia

— Regardless of the challenges that museums in Serbia have been addressing in their work since the 1990s, the topic of fashion and fashion research has not bypassed specific museum institutions that predominantly base their work on the concept of national identity culture. The author discusses the museum practice of the Ethnographic Museum in Belgrade from the mid-1990s to present, realized through implementation of several selected research and exhibition projects, or only at the Project level, dealing with topics of fashion and clothing culture from 1950s to 2000s. Due to the extensive amount of material and use of multidisciplinary research, the emphasis was placed on curator work on Yugoslav fashion productions in the second half of the 20th century.

JUGOSLOVENSKA MODNA PRODUKCIJA U MUZEJSKOJ PRAKSI ETNOGRAFSKOG MUZEJA U BEOGRADU

Dr. sc. MIRJANA MENKOVIĆ,

znanstveni suradnik, muzejska savetnica Etnografskog muzeja u Beogradu, Srbija

— Bez obzira na probleme s kojima su se muzeji u Srbiji suočili i suočavaju u svom radu od devedesetih godina prošlog veka, tema mode i modnih istraživanja nije zaobišla ni specifične muzejske institucije koje svoj rad predominantno zasnivaju na konceptu kulture nacionalnog identiteta. Autor razmatra muzejsku praksu Etnografskog muzeja u Beogradu od polovine devedesetih godina XX veka do danas ostvarenu kroz realizaciju nekoliko odabranih istraživačkih i izložbenih projekata, ili samo na nivou Projekta, a koji su se bavili temom mode i kulturom odevanja u periodu od polovine XX do prve decenije XXI veka. Zbog velikog obima građe i preduzetih multidisciplinarnih istraživanja, naglasak je stavljen na kustoski rad na jugoslovenskoj modnoj produkciji iz druge polovine XX veka.

IMPRESSUM

Muzealizacija mode – počeci i izazovi na prostoru
Slovenije, Hrvatske i Srbije / Fashion museology – beginnings
and challenges in Slovenia, Croatia and Serbia

IZDAVAČ / PUBLISHER

Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-
tehnološki fakultet / University of Zagreb,
Faculty of Textile Technology

UREDнице / EDITORS

Katarina Nina Simončič i Lea Vene

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

/ COVER PHOTO

Andrea Klobučar

DIZAJN / DESIGN

Ivan Klis

Zagreb, listopad 2020.

---

online

MUZEALIZACIJA MODE FASHION MUSEOLOGY

Sveučilište u
Zagrebu
University of Zagreb

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI
FAKULTET / ZAVOD ZA DIZAJN
TEKSTILA I OĐJEĆE

FACULTY OF TEXTILE
TECHNOLOGY / DEPARTMENT OF
TEXTILE & CLOTHING DESIGN